

«شیدا» لی گون لریم دن ...

او وقت لار تبریزین حالی بئله دگیلدی؛ بو شهرده اون لارلا جریده عئینی زمان دا نشر اولوناردی. بعضاً حتی هر هانسی بیر اجتماعی طبقه نین اؤزونه مخصوص روزنامه سی یازیلاردی؛ مثلاً تبریز سوروجولری نین ده «راننده» آدلی بیر روزنامه سی واریدی. البته کی فارس دیلینده. (او زمان تور کجه نین قاداغان اولدوغو معلوم نوز یا..). بو راننده روزنامه سی نین ادبی صحیفه سی ده واریدی. او بوتون روزنامه نی تک باشینا و بیر قلمه یازسادا، آدینی ساده جه ادبی صحیفه نین باشی اوستونده لایق گؤرردی: «یحیی شیدا». ایشبو یحیی شیدانین ایشی - پشه سی روزنامه چیلیک ایدی. البته جوان ایکن - یعنی چوخ جوان ایکن - «صغی» یا «صفی» بازاریندا بیر قصاب دو کانی وارمیش اما فرقه چی لیک دن صورا روزنامه ایشینه قول قویدو. او گون دن بو یانا، اللی ایل دن آرتیق دیر کی اؤزونو ژورنالیسمه وقف ائتمیش دیر. بورادا «شیدا» نی یازاجاق حالیم یوخ، چونکی اونون بوینوم داکی حاقی بئله دابان اوستو - قلم او جو قرارمشق لرله اؤده نیله سی دگیل آخی. دئمک ایسته دیگیم او دور کی تبریزده بیر چوخ روزنامه نشر ائدیلمیش. (او ایل لرین صاغ الی بو ایل لرین باشینا!) بو روزنامه لر دن بیر یی ده «قدرت ایمان» و یا «قدرت اسلام» ایدی. بونون صاحبی و او گون لرین تعبیری ایله «دارنده» سی پروفیسور، یوخ، «اولترا پروفیسور احمدیان» ایدی. «خیاطی صبا» نین اونا تیکدیگی و اونون گئیدیگی کونون قولتوق جیبی نین اوستونده بو یازی پارچایا تیکیلی اولاراق سانجیلیمیش دی: «اولترا پروفیسور احمدیان»

Oltr. Prof. Dr. Ahmadian. بو پروفیسور احمدیان اورتا بوی لو، قیرمیزی صورات لی، صاف - اصلاق - فیت (صاچ یاغی) له نمیش صاچ لی، قالین شیشه لی گؤزلو ک لو، جدی قیافه لی، همیشه الی چانتالی، کهنه پالتارینی او طولو گئین غریبه جیک بیر غریبان ایدی. چوخ آغیر دانشار، آز گولر، جدی داوراناردی. هر هانسی بیر اسباب دان فایدالانیب، علمی سویه سینی، درجه لر و عنوان لارینی، هله اوسته لیک خارق العاده یتنه نک لرینی اینان دیر ماغا چالیشاردی؛ البته چالیشمزادی، چونکی بونو چوخ باجاریق لا عادت اولاراق اجرا ائدردی. (تام بو گونکو و همیشه کی بنزر تیپ لرینه تای). آخی او اؤزوده بو دعوالارا اینانمیش دی. گون لرین بیر گونونده، یعنی ۱۳۵۵ اینجی ایلین ایستی یای گون لر ی نین بیرینده، «آذربادگان» روزنامه سی نین اداره سین ده اونون لا تانیشدیم.

«آذربادگان» روزنامه سی نین مدیری «سناتور محمد دیهیم» ایدی. آنجاق اونون لا بیر باشا مشغول اولان «زهتابی فر» آدلی بیر یسی ایدی. محمد دیهیم، چولاق - طهران دا ادبی انجمن صاحبی - شاها فرقه چی لیک ده خدمت گؤستریمش بیر ذات ایدی. زهتابی ایسه اونون ان یاخین آدامی - حتی تبریزه مخصوص اولان دئدی - قودولار دا بو ایکی لی نین مناسبتینه آز دگیلدی. آنجاق آذربادگانین اساس

ایشله دیجی سی بیزیم ادبی استادیمیز - قدیم زمان لارین «یحیی کریمی فیروز بخت» آدلی سی و معاصرتین «یحیی شیدا» سی ایدی. منیم قصد ائتدیگیم او ایل لرده «از آسمان و ریسمان - تا کلنگ و کهکشان» باشلیق لی بیر صحیفه نشر ائدی. بو صحیفه ده او دؤور قلم چالان لارین مجبوری مهارتی اوزره (فارسی تورکجه) یازیلاردی. یعنی محتوا، مضمون، قهرمان لار، تمثیل لر و هر شئی تورکجه اولوب آنجاق اوست و اوز قورولوشو فارس جا اولاردی. Lamy مارک لی قارا رنگ لی و قارا مرکب لی خودنویس له هئی یازار - هئی یازار ... و یورولمازدی.

گون لری بیرین ده، «پروفیسور احمدیان» اولاجاق بو آدام ایچری گیدی و توتوجو بیر وقارلا آقای شیدانی بئله خطابا آلدی:

- «شیدا! نئجه سن گده؟»

صورا بیر صندله اوتوروب، گوجه نه - گوجه نه جوراب لارینی چیخاردیب زیقیناراق دئدی:

- «یا علی!! مددی... سنی سؤیمین گده دی»

... و باخدی شیدانین صوراتینا. گئدیب اداره نین چای خاناسیندا جوراب لارینی یودو (لابد) و بیر نئچه دقیقه صورنا گتیریب پنجره ایچینه (آتیشقایا) سردی. صورنا اوتوروب اولجه کراواتی نین دوگونونو یوموشالتدی و آردیندان بیر سیگار یاندیریب اونو فیسقیر تماغا باشلادی. «طهران فارس لاری نین بونا غریبه بیر عبارسی وار «چس دود»». بیر آز راحت لادیق دان صورا اوزونو شیدایا توتوب:

- «شیدا!! بو صاندیق طولاسی کیم دی؟»

...دئییه صوروش دو. شیدا:

- آقای فردی دیر، جوان شاعردی»

...دئدی.

او:

- «شعرلرین دن بیرینی اوخو گؤراخ!»

...دئییه منه دؤندو؛

شیدا ایسه:

- «او شعر اوخوماز جناب احمدیان»

...دئدی.

احمدیان اولدوغونو آنلادیغیم آدام دئدی:

- «به نه ...خ یئیر؟»

شیدا دئدی:

- «س....دیره جاقسان یا یوخ؟»

ائله بورداجا اونون نه بیچیم پروفیسور اولدوغوندا بیر آرزجیق شهبه لئمیشدیم. احمدیان بو آن بیر آرز قیرقین و صینیق سیمایله دئدی:

- «س... دیرروخ دا! ... قوخموروخ کی..»

... و آیاغا قالخدی. شیدا آرایا سؤز قاتسین دئییه:

- هله دور! سنی ده آقای فردی ایله تانیس دیریم»

دئییب اوزونو منه چئویردی:

- بو آقا حضرت پیغمبر، پروفیسور احمدیان علیه السلام دیر.

پروفیسور احمدیان شیدانین سؤزونو آغزیندا قویوب دئدی:

- «من رئیس آکادمی علوم سازمان ملل و رئیس افتخاری کل دانشگاه های جهان، استاد رسمی دانشگاه

ایران اولتغا پغوفؤسوغ (فرانسا لهجه سی ایله) احمدیان، صورا پیغمبر ده یوخ، امام زمانام.»

وای من قره گون... بعضاً تاخیل دیغیم «انجمن خیریة مهدویة» نین منه تلقین ائتدیگی و بؤیوک

ننه مین ده «خبر آل دئییم» آدلاندیردیغی «امام زمان» بوایمیش مگر...»

بو اوزونو منه تقدیم ائدرکن، آقای شیدانین دوداقلاریندا اوغرون بیر تبسم ناخیش لانیس دی. من ده

آنلامیشدیم کی بو حضرت ده بالاخانی اجاره وئرمیش لردن دیر. اما صبر سیزلیک له سببی نی او گره نمک

ایستیردیم. چونکی او گون لر دیل لرده یکی جه علتی پادار ائشیدردیک: یا ساواک دا دؤیولموش دو، یا

دا دانشجوی شاگرد اول ایکن بیر قیزا سئودالانمیش و قافانی اوشوتموش دولردی. پروفیسور احمدیان

بیردن - بیره آیاغا قالخیب حاضر اولمادیغیمیز بیر سوره ده جوراب لارینا آلیب اوطاغی ترک ائتدی. من

شیدایا سببی نی صوروشدوم: بو حقیقتاً پروفیسور دو مو؟ دئییه. چونکی من دنیا دا بیر تک «پروفیسور

هشترودی» نین پروفیسور اولدوغونو بیلیردیم. شیدا دئدی:

- یوخ جانیم! بو مصدق زمانی قدرت ایمان آدلی بیر روزنامه چیخاراردی و او روزنامه ده کسگین

یازی لار یازاردی.

- هه! تو توب دویوب لر؟

- یوخ، ائله ایندی ده هر دن ساواکا چاغیرارلار. «لیقوانی» گیل اونون لا گؤیول اکلندیر لر.

او گون دن صورا احمدیانی تربیت خیوانین دا تئز - تئز گؤرردیم. بیر گون «شعبان مسجدی» نین

دالیندا کی کوچه یه بورولدوغوندا، من ده اونون دالینا دوشوب گئتدیم. بیر آز یول گئندن دن صورا اونون

شالواری ایله اوغراشماسینی گؤردوم. زیپینی چکدی. کیفی بیر الینده... دیوار دینه ایشه مه گه

باشلادی. بیزیم امام زمان ایشه مک او چون ده، مسجده گیرمه دی دئمک.

اونون چوخ ياخينين دا دورموشدوم. اودا دئيه سن چوخ پريشان ايدى. يادا چوخ اؤز ايچينه قاپانق دى. هر حال دا دىلى ايله دوداغى آراسيندا بير سؤزلر ميريلداندیغى نى دويدوم. هر نه قدر ياخينلاشیردیم، او منى گؤرمور و اوردا اولدوغومو يا حس ائتمیردى، يا دا آلدیرمیردى. بيردن گؤردوم اضطراب لا دئير:

- نيه اوستومه گلیرسیز جانیم آخى؟ اولدوزسوز! سيكديرين اوتورون اولدوغوزلوغوزدا دا!! دونن اوتانمیردیزدا گؤزلوگومون شیشه لرینه قان دامیزدیز! ياخچى ... ايندى دئین گؤراخ سیزین «مال يوسف» لا فرقىز نه دى؟ اودا عينکیمه تزه ك چيريب دئدى: «احمدیان دنیانی پوخ گوره جاقسان»؛ دئيه سن اوندان قاباق دنیانی بال گؤروردوخ. اه... دونن اوطاغیمین پنجره سی نین شیشه لرینه قانی سلقه سیز - سه مان سیز ياخدیغیز زمان ائله قورخوردوم کی گل گوره سن... هه؟ اما سیزین همیشه اؤز بؤزموموز کیمی دانیشمیشام ائله بیلیم سیز کی نه خبردی. اوزوز آچیلیب. صاباح دان سیزاین ائله ادیانه دانیشیم کی «مولوستان» یم «گلستان» ین دبین داغیتسین. ياخچى ... هله اوستومه گلیمین گؤراخ صاباح نه اولاجاق. بوگون گلین بیر آز دبك ليق ائلیاخ، لاققیداشاق - دئيه شالوارینی بر کیتدی.

او طرف دن مسجدین پیشنمازی گلیردی. کوله ملا، باشیندا بؤیوک عمامه سی، بیر آز صولغون بنیزلی، آیاق لارینی آرای - آرای آتاراق یئریر و صاری نعلینی سورو یوردو. احمدیان هئچ کیمی گؤرمه سه ده، اونو گؤرموش دو. او دئدی:

- آقا گینه گئدير نامازا... آا سلام علیکم آا!!

- يا الله آقاي پورفوسور! نجه سن؟

- آا قوی گؤراخ! هئچ بوگون معلوم دوکی کیمین قیچی کیمین تومانی دادی؟

آقا کئچیب گتتمیش دى، اما او هله دئینیردی:

- من ۱۱ دانا اولدوز تانیردیم، ایندی سکیز میلیون دو ققوز یوز اوتوز اوچو بیردن تپیلیب، قالانی دا نوبه ده دی... ال چکن گونو ده یوخ دی دیه سن..

او بیردن بیره اوزونو دیوارا یاصلا ییب اؤ کور - اؤ کور آغلاماغا باشلادی:

- بابا یخه مدن ال چکین دا.. والله یالان دیرم بابا!! نه پروفوسوری؟ پوخ منه پروفوسور دئین اولونون ده ده به ده ده سی نین اله نگه لرینه. اولان (اوغلان)! ال چکین دا!! من نه بیلیم ان اولیمیز میمون ایدی یا تک سلول آخى.. اونى آا شئخ معدلی دن صوروشون او دئسین دا کی: سنن من ائله ایندی ده میمونوخ، آدام آیری ایش دی. ایندی ییز بیر شئ دئدوخ سیزده ایناندوز؟... ده ده م روحی یالان دیرم گده من نه بولوم قان لار اوزی اشاغا آخار یا اوز یوخاری. آخار گئدر ده ده مین گوورونا... سیزی آت (آند) وئرم قول لی گئدیب قول سوز گلن آغام ابوالفضین غیرتینه بابا قمیشیزی چکین منن. من دیردیم به، بوتون تۆکولن قان لار سیزه طرف آخار، چونکی هر گئجه نهم قان آغلیه نده، قان زیم به زیم پنجره میزین آلتینا ییغیشیب، مؤژ وورار، صورا یاواش یاواش گؤیه چکیلر، «آبا» سحر نامازا

دوراندا بیر دامجی دا قالماز. هله قان هئش، اؤزوم یوز یول گؤزومون گؤرموشم کی آه چکهنده آهیم دا سیزه طرف قاناد چکر.

مسجدین اذانی چوخدان وئریلمیش دی. قاش قارالمیش دی و دربنده قارانلیق چؤ کموشدو. من تربیت آغزیندان آلدیغیم سیگارین ایکینجی سینی یاندرماق ایستیردیم. دوز یئری ایدی. دربنده او باش دان گیرنده یاندرار دیم، بو باشا چاتانا جان گمیریب قورتار دیم. اما هئچ وقت جییمده کبریت اولمازدی. ایندی ده یوخ ایدی.

دئییه سن احمدیان صاواشدیق لاری یارادیق لارلا دلیل تاپا بیلمه میش دی. بیردن کله سینی ایکی اووجونون ایچینه آلیب یئنه آغلاماغا باشلادی. گئدیب اونو آوندورماق ایسته دیم، همده مساعد اولورسا اوندان کبریتینی آلاجاق ایدیم. اما بو ایشه ایغیم گلمیردی، قوتومدان قوروموش دوم. دانیشماغا دیلیمدن وار گلمیردی. بو فکده ایکن، باخدیم، احمدیانین کوتونون اتک لریندن قان دامیردی، حتی آخیردی. «منه نه» دئییب، اوردان قاچماق ایستر کن، احمدیان الینده بیر شمع، منه یاخینلاشدی:

- اوغلو شهریار!! گالا سیگاریوی یاندر! صورا دییم نئیه!

اونون الینده بیر دانا شمع واریدی. منه یاخینلاشدی. نفسی اوزومو یاندریردی. اونون بویو اوچالمیش دی، چوووخ اوووجا... چوووخ. «آغلام قصاب»ین دوکانیندا اوتوراندا باشی قناریه ده گن «صاری قولی خان»دان داها اوچایدی او. منه دوغرو اگیلیدیکجه الینده کی شمع لری صایی هئی آرتیردی. قولونون دستک لریندن قان آخیردی. یاخاسیندان قان داشیردی. کیریپک لریندن قان دامیردی. او چوووخ مهربان اولموش دو. داهادا مهربان، همیشه کینن ده مهربان. او قدر کی، منیم اوچون آغلا بیردی. دوز منیم اوچون ها. چونکی منه دئییردی:

- جان بالام!

آغزیندان قان باققالا بیردی، یئنه دئییردی:

- منیم کیمی غریب بالا!

یئنه بیر اوچ قان پوسگوروردو. باخدیم، دیوارادا قانلی ال لر یاپیشمیش کیمی، اشارت لنمیش ناخیش لار یول گوستریجی ایدی سانکی. یامان قورخموشدوم. ائله سیگارسیز ایدیم کی حلقه - حلقه دومان لارینی اودماق ایستیردیم، اما احمدیانا یاخینلاشا بیلیردیم؛ داها یاخینلاشا بیلیردیم یعنی. او منه مرثیه اوخویوردو. منیم مرثیه می...

ال لریم اوشویوردو. یای آخشامی ایدی ها. اما ال لریم هم اوشویور. دونور، همده تیره بیردی. بیر قیش گونو باش آلیب عئنالی نین دالی داغلارینا گندرکن بارماق لاریمی صویوق آپاردیغی کیمی اوشویوردو ال لریم.

دیزلریم، بوتون قیچ لاریم اسیردی. نفسیم سینهمده تویوشوردو. دیش لیریم بیر - بیرینه چاققیشیردی. انگیمی قیصا بیلیمیردیم. شمعه یاخینلاشدیم، یادا شمعه دوغرو چکیلدیم، ایتهلندیم، یادا شمعی ایله او منه یاخین لاشدی. دریژور چوبوغو کیمی دوداق لاریمین آراسیندا اوینایان سیگاریمی بیر تهر گوج بالله یاندر ماغا چالیشیردیم. اما...

احمدیانین دوداق لاری گوزومون ان یاخین زاویه سینده چورودو...

بیردن - بیره، قاش لاری «کلجاه» میدانیندا کی قوجا چنار کیمی پنه چوبا دؤندو... اوغولدو..

تؤ کولدو..

صورتی..

قول لاری..

ال لری..

اپریدی... تؤ کولدو.

طهران - ۱۳۷۸/۱۲/۲۷